

કરવેરા પરિચય (TAXATION) અભ્યાસક્રમ- 2022-2023

યુનિટ 1	1.આવકવેરાધારાનો પરિચય 2.વ્યાખ્યાઓ 3.આવકવેરાના સત્તાવાળાઓ	25%
યુનિટ 2	1.કરભરનારનો રહેઠાણનો દરજ્જો (ફક્ત વ્યક્તિગત કરદાતાના સંદર્ભમાં જોગવાઈઓ) 2.કરમુક્ત આવકો 3.આકારણીની કાર્યવાહી અને કરની વસૂલાત	25%
યુનિટ 3	પગારની કરપાત્ર આવકની ગણતરી (Income From Salary)	25%
યુનિટ 4	મકાન મિલકતની કરપાત્ર આવકની ગણતરી (Income From House Property)	25%

1.આવકવેરાનો પરિચય

-PROF.DHARMENDRA .A. PATEL

[1] પ્રસ્તાવના:કોઈ પણ દેશનાં સંચાલનમાટે સરકારની વ્યવસ્થા હોય છે.વર્તમાન સમયમાં વિશ્વના મોટાભાગના દેશોમાં લોકશાહી શાસન વ્યવસ્થા અસ્તિત્વ ધરાવે છે.સરકાર દ્વારા દેશમાં સમતોલ આર્થિક વિકાસ માટેના પ્રયત્નો કરવામાં આવે છે.તેવી જ રીતે સરકાર દ્વારા દેશની જનતાને જાહેર સગવડો જેવી કાયદો અને વ્યવસ્થા, આરોગ્ય, શિક્ષણ, પાણી, રોડ, રસ્તા, રેલ્વે, સરકારી સેવાઓ, વગેરે પૂરા પાડવામાં આવે છે.આ બધા માટે સરકારને ખૂબ મોટા પ્રમાણમાં નાણાંકીય ભંડોળ કે સંસાધનોની જરૂર પડે છે.આવું ભંડોળ ઉભું કરવા માટે કરવેરા એ મહત્વનું માધ્યમ છે.

કરના માધ્યમથી સરકાર દ્વારા પ્રત્યક્ષ અને પરોક્ષ એમ મુખ્ય બે પ્રકારના કર લાદીને દેશની જનતા પાસેથી ભંડોળ ઉઘરાવવામાં આવે છે.પ્રત્યક્ષ કરમાં મુખ્યત્વે આવક પરના વેરાનો સમાવેશ થાય છે, જ્યારે પરોક્ષ કરમાં વસ્તુ અને સેવાના વેચાણ પરના વેરાનો સમાવેશ થાય છે.દેશના કર કાયદાઓની જોગવાઈ મુજબ દેશની જનતા કર ભરવા બંધાયેલી છે.

[2] કરવેરાના ઇતિહાસના અંશો:

- 3000 વર્ષ અગાઉ ઇજિપ્ત અને ગ્રીસના રહિશો આવકવેરો, વપરાસવેરો અને કસ્ટમ ડ્યૂટી ચૂકવતા હતા
- ગિનીસ બુકના રેકોર્ડ મુજબ વિશ્વમાં સૌથી ઉંચો આવકવેરાનો દર ડેન્માર્કમાં હતો.જ્યાં વર્ષ 1995 થી 2019 સુધીમાં મહત્તમ 65.90 ટકા અને લઘુત્તમ 55.40 ટકા વ્યક્તિગત આવકવેરાનો દર નોંધાયેલ છે.જો કે હાલમાં ત્યાં 55.40 ટકા લેખે મહત્તમ આવકવેરાનો દર છે.જોકે તેની સામે પ્રજાને સરકાર તરફથી અનેક પ્રકારની સગવડો મળે છે.
- વર્તમાનમાં વિશ્વમાં સૌથી ઉંચો વ્યક્તિગત આવકવેરાનો દર 57.1 ટકા સ્વિડનનો નોંધાયેલ છે.
- ભારતમાં બ્રિટિસ હકૂમત દરમિયાન સ્વાતંત્રતા ચળવળને પરિણામે સરકાર ભયંકર આર્થિક મુશ્કેલીમાં આવીગઈ હતી તેને પહોંચી વળવા ફેબ્રુઆરી 1860માં પ્રથમવાર આવકવેરાધારો દાખલ કરવામાં આવ્યો હતો. ત્યાર બાદ વખતોવખત તેમાં સુધારા કરવામાં આવ્યા હતા.ભારતમાં આવકવેરાના ઇતિહાસને નીચે મુજબ ત્રણ ભાગમાં વહેંચી શકાય.

- I. 1860 થી 1885 → બ્રિટિશ શાસકો દ્વારા કામચાલઉ કે પ્રયોગાત્મક ધોરણે ભારતમાં કર નાંખવામાં આવ્યો હતો.
- II. 1886 થી 1914 → બ્રિટિશ શાસકો દ્વારા ભારતમાં કામચાલઉ ધોરણે દાખલ કરેલો કર આ સમય ગાળામાં કાયમી સ્વરૂપે દાખલ થયો અને વધુ વિસ્તૃત બનતો ગયો.
- III. 1915 થી આજ સુધી.. → બ્રિટિશ શાસકો દ્વારા ભારતમાં બધી આવકોને ભેગી કરીને કુલ આવકો પર કર લેવાની પદ્ધતિ દાખલ કરવામાં આવી અને 1922માં બ્રિટિશ શાસકો દ્વારા અને 1961માં સ્વતંત્ર ભારત સરકાર દ્વારા વિસ્તૃત આવકવેરા કાયદો પસાર કરવામાં આવ્યો.

[3] કરવેરાના હેતુઓ:

- 1) કરવેરાનો મૂળ હેતુ સરકારી ખર્ચમાટે ભંડોળ ઉભું કરવાનો છે
- 2) માલસામાન અને સેવાઓ ના ઉત્પાદનને સમતુલ કરવા માટે અને પ્રોત્સાહન આપવા માટે.
- 3) આવક અને સંપત્તિની અસમાનતા દૂર કરીને સમાનતા લાવવા માટે.
- 4) અન્ય હેતુઓ જેવાકે-
  - i. પ્રાપ્ય સાધનોની ઇષ્ટ ફાળવણી
  - ii. સરકારની આવક વધારવી
  - iii. બચત અને રોકાણોને પ્રોત્સાહન પૂરું પાડવું
  - iv. આર્થિક વિકાસને વેગ આપવો
  - v. કિંમત સ્થિરતાને જાળવવી
  - vi. દેશની જનતાની આર્થિક સુખાકારીમાં વધારો કરવો
  - vii. કુદરતી આપત્તિઓને પહોંચી વળવા માટે

[4] ભારતમાં કર ભારણની વ્યવસ્થા:

- 1) **1961નો ઇન્કમેટેક્સ એક્ટ:** ભારતમાં આવકવેરા માટેનો આ મુખ્ય કાયદો છે, જે આવકવેરા માટેનું માળખું અને વ્યવસ્થાતંત્ર પૂરું પાડે છે. તેના પરથી જુદી જુદી આવકોની વ્યાખ્યા, તેની ગણતરી, તેમાંથી મળતી કપાતો, આવકવેરાના સત્તાવાળાઓના અધિકારો અને ફરજો વગેરે જાણી શકાય છે. તેમજ કોણે, ક્યારે અને કેવી રીતે આવકવેરો ભરવાનો છે તેની વિસ્તૃત કાનૂની જોગવાઈઓ જાણી શકાય છે.
- 2) **આવકવેરાના નિયમો 1962:** આવકવેરા કાયદાના અસરકારક અમલ અને વહીવટી સરળતા માટે આવકવેરા કાયદા હેઠળ મળેલી સત્તા અન્વયે “સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ” (CBDT) દ્વારા 1962ના આવકવેરાના નિયમો મધ્યસ્થ સરકારનાં અંકુશ હેઠળ ઘડવામાં આવેલ છે. જેમાં હાલમાં કુલ 131 નિયમો છે. આ નિયમો પણ પરિવર્તનને આધીન છે. વળી “સેન્ટ્રલ બોર્ડ ઓફ ડાયરેક્ટ ટેક્સીસ” (CBDT)ને વખતોવખત, કાયદાના અમલ માટે નિયમો ઘડવાની અને માર્ગદર્શક સૂચનો તૈયાર કરવાની સત્તા છે.
- 3) **વાર્ષિક નાણાધારો (બજેટ):** દર વર્ષે ભારત સરકાર દ્વારા સંસદમાં સામાન્ય અંદાજપત્ર (General Budget) પસાર કરવામાં આવે છે તેને વાર્ષિક નાણાધારો કહે છે. આ બજેટની જોગવાઈઓ જે વર્ષનું બજેટ હોય તે વર્ષ માટે કાનૂની જોગવાઈઓ બની રહે છે. દર વર્ષે બજેટ તૈયાર કરતી વખતે સરકારની આવક અને ખર્ચની જરૂરીયાત મુજબ કરવેરાના દરમાં ફેરફાર કે કરપાત્ર આવકમાં ફેરફાર કે કરમુક્તિ કે કપાતો અને રાહતોમાં ફેરફાર આ વાર્ષિક નાણાધારા દ્વારા કરવામાં આવે છે, જે એક વર્ષ માટે અમલી બને છે. જેમ કે નાણાકીય વર્ષ 2022-2023 માટે 2022 ના બજેટ મુજબનો વાર્ષિક નાણાધારો અમલમાં રહેશે.

4) **અદાલતી ચુકાદાઓ:** આવકવેરા કાયદાના અર્થઘટનના પ્રશ્ને આવકવેરા વિભાગ અને કરદાતા વચ્ચે કાનૂની વિવાદ સર્જાય ત્યારે મામલો ટ્રિબ્યુનલ, હોઇકોર્ટ કે સુપ્રિમ કોર્ટમાં આવે છે. તે અંગે જે ચુકાદાઓ આવે તે ભવિષ્યમાં તેના જેવા પ્રશ્નો માટે કાયદાના અમલ વખતે આધારરૂપ બને છે. આમ કાનૂની ચુકાદાઓ પણ કરની વસૂલાતને અસર કરે છે.

[5] **પ્રત્યક્ષ કરવેરા અને પરોક્ષ કરવેરા:**

1) **પ્રત્યક્ષ કરવેરા** - જે કર જે વ્યક્તિ કે શખસ પર નાંખવામાં આવ્યા હોય તે જ વ્યક્તિ કે શખસ તે કર ભરવા અને તેનો બોજો વહન કરવા બંધાયેલ હોય તેવા કરને પ્રત્યક્ષ કર કહે છે. દા.ત, આવકવેરો, કંપનીવેરો, બક્ષિસવેરો વગેરે પ્રત્યક્ષ કર છે.

• **પ્રત્યક્ષ કરવેરાના ફાયદા:**

- આ વેરાનો બોજ મોટે ભાગે ધનિક વર્ગો પર જ પડતો હોવાથી ગરીબ વર્ગને રાહત મળે છે.
- આ વેરાની મદદથી ધનિક વર્ગો પર ઉંચા દરે વેરો નાંખીને આવક અને સંપત્તિની અસમાનતા કેટલેક અંશે ઘટાડી શકાય છે.
- આ વેરા માત્ર કરપાત્ર આવક ધરાવનાર વર્ગને જ અસર કરતા હોવાથી ઉપભોક્તા વર્ગને રાહત મળે છે.
- આ કરવેરાનું માળખું વિકાસલક્ષી હોય તો તેને પરિણામે આવકની પરિવર્તનશીલતાનો લાભ મળે છે. રાષ્ટ્રીય આવકમાં વધારો થવાથી પ્રત્યક્ષ કરની આવકમાં પણ વધારો થાય છે.

• **પ્રત્યક્ષ કરવેરાના ગેરફાયદા:**

- કર ભરનારને વેરાની જવાબદારીનો ખ્યાલ હોવાથી કર બોજ ઘટાડવા માટે કરદાતા કરચોરી કે કર પરિવર્જનનો પ્રયત્ન કરે છે.
- પ્રત્યક્ષ કરની રકમ અંદાજીત આવકને આધારે એડવાન્સમાં ભરવાની થતી હોવાથી કરદાતા માટે અગવડ ભરેલી છે.

- iii. ઘણી વખત વધુ વેરો ભરવાની જવાબદારીને કારણે કરદાતાની કામ કરવાની વૃત્તિ પર નકારાત્મક અસર જોવા મળે છે.
- iv. પ્રત્યક્ષ કરવેરાને પરિણામે કર ચૂકવનારની ખરીદશક્તિમાં ઘટાડો થાય છે જેથી માંગ અને કિંમતમાં પણ ઘટાડો થતા આર્થિક વિકાસ અવરોધાય છે.

2) પરોક્ષ કરવેરા- જે કર જે વ્યક્તિ કે શખસ પર નાંખવામાં આવ્યા હોય તે વ્યક્તિ કે શખસ તે કર ભરવા જવાબદાર હોય પરંતુ તેનો બોજો અન્ય પર ખસેડી શકાતો હોય તેવા કરને પરોક્ષ કર કહે છે. દા.ત, જી.એસ.ટી, કસ્ટમ ડ્યૂટી, જકાત, વગેરે પરોક્ષ કર છે.

• પરોક્ષ કરવેરાના ફાયદા:

- i. વસ્તુ કે સેવાની ખરીદ કિંમતમાં જ આ કર ઉમેરાયેલ હોવાથી કર ભરનારને તેનો અલગથી બોજ મહેસૂસ થતો નથી.
- ii. જો પરોક્ષ કરનો વહીવટ અને નિયમન યોગ્ય રીતે કરવામાં આવે તો કરચોરીનું પ્રમાણ ઘટવાની વધુ તકો રહેલી છે.
- iii. પરોક્ષ કરવેરા એવું અસરકારક હથીયાર છે કે જેને પરિણામે અર્થતંત્રની ઉત્પાદન અને રોકાણની પ્રવૃત્તિને ઇચ્છિત દિશા પ્રદાન કરી શકાય છે. એટલે કે તે ઉત્પાદનના સાધનોની વહેંચણીમાં યોગ્ય માર્ગદર્શક બની શકે છે.

• પરોક્ષ કરવેરાના ગેરફાયદા:

- i. પરોક્ષ કરવેરા વસ્તુ કે સેવાઓ પર સમાન રીતે લાગુ પડતા હોવાથી વસ્તુ કે સેવાનો વપરાસ કરનાર અમિર કે ગરીબ બધા ઉપભોક્તાઓ પર તેનો સરખો જ બોજ પડે છે, જે ગરીબોને અન્યાય કરતા ગણાય છે.
- ii. ઘણી વખત મોજશોખની વસ્તુઓ પર વધુ ઉંચા દરે પરોક્ષ કરવેરા નાંખવામાં આવે તો પણ તેનો ઉપયોગ કરનાર વર્ગ સિમિત હોય તો સરકારને જોઈતી આવક પૂરતા પ્રમાણમાં મળતી નથી. તેથી સામાન્ય વપરાસની ચીજો અને સેવાઓ પર પણ પરોક્ષવેરો નાંખીને આવક ઉભી કરવી પડે છે.

iii. લોકોની ખરીદશક્તિ પ્રત્યે દુર્લભ સેવીને કરપાત્ર માલસામાનની વેચાણ કિંમતમાં પરોક્ષ કરવેરા સમાવવામાં આવે છે અને તેને પરિણામે કુગાવાજન્ય પરિબળોને પોષણ મળે છે. કિંમત વધવાથી માલ અને મજૂરીની પડતર વધે છે અને તેના વિષયકથી ફરીથી વેચાણ કિંમત વધે છે.

[6] જુદા જુદા પ્રકારના પરોક્ષ કરની સમજ:

➤ **માલ અને સેવા કર (GST)**- આ કર ઉત્પાદન અને વેચાણ તથા સેવા પરનો કર છે. ભારતમાં જુલાઈ-2017થી તેનો અમલ થયો હોય હવેથી જમ્મુ-કશ્મીર સહિત સમગ્ર દેશમાં સમાન ધોરણે તે લાગુ પડે છે.

વેચવા માટે ખરીદેલા માલનું જેટલું મૂલ્ય વધારીને વેચવામાં આવે તે વધેલા મૂલ્યની રકમ પર વસૂલ કરવામાં છે. તેથી અગાઉ તેના પર ચૂકવાઈ ગયેલી રકમની ટેક્ષક્રેડિટ મળે છે. જેટલી વખત માલનું પુનઃવેચાણ થાય તે દરેક તબક્કે વધેલા મૂલ્ય પર આ કર ચૂકવવો પડે છે આ કરનો બોજ ગ્રાહકો પર ખસેડી શકાતો હોવાથી તે પરોક્ષકર છે. હાલમાં GSTનાં કુલ પાંચ દરો છે. જે શૂન્ય %, 5%, 12%, 18%, અને 28% છે.

➤ **કસ્ટમ ડ્યૂટી**- કેન્દ્ર સરકારના કસ્ટમ વિભાગ દ્વારા કેટલીક વસ્તુની આયાત અને નિકાસ પર વસૂલ કરવામાં આવતા કરને કસ્ટમ ડ્યૂટી કહે છે. આ કર આયાતકારો અને નિકાસકારો પર નાંખવામાં આવે છે. આ પણ પરોક્ષ કર છે.

➤ **એક્સાઇઝ ડ્યૂટી**- ભારતમાં જી.એસ.ટીનો અમલ થવાથી હાલ કેન્દ્ર સરકાર દ્વારા પેટ્રોલ અને ડિઝલના ઉત્પાદન પર આ કર વસૂલ કરવામાં છે. આ કર ઉત્પાદકો પર નાંખવામાં આવે છે. ઉત્પાદિત માલ પ્રથમ વખત બજારમાં વેચવામાં આવે ત્યારે ચૂકવવા પડતા કેન્દ્ર સરકારના આ કરને એક્સાઇઝ ડ્યૂટી કહે છે. આ કરનો બોજ ખરીદનાર પર ખસેડી શકાતો હોવાથી તે પરોક્ષકર છે.

[7] આકારણી વર્ષ 2023-24 અને પાછલું વર્ષ 2022-23 માટે વિકલ્પ-1 જૂના કરમાળખા મુજબ આવકવેરાના દરો:

➤ સામાન્ય કરદાતા માટે (60 વર્ષથી ઓછી ઉંમરની વ્યક્તિઓ)

₹.250000 સુધી	શૂન્ય
₹.250001 થી 500000 સુધી	5%
₹.500001 થી 1000000 સુધી	20%
₹.1000000 થી ઉપર	30%

➤ વરિષ્ઠ નાગરિકો માટે (60 વર્ષ કે તેથી વધુ પરંતુ 80 વર્ષથી ઓછી ઉંમરની વ્યક્તિઓ)

₹.300000 સુધી	શૂન્ય
₹.300001 થી 500000 સુધી	5%
₹.500001 થી 1000000 સુધી	20%
₹.1000000 થી ઉપર	30%

➤ અતિ વરિષ્ઠ નાગરિકો માટે (80વર્ષ કે તેથી વધુ ઉંમરની વ્યક્તિઓ)

₹.500000 સુધી	શૂન્ય
₹.500001 થી 1000000 સુધી	20%
₹.1000000 થી ઉપર	30%

[7] આકારણી વર્ષ 2023-24 અને પાછલું વર્ષ 2022-23 માટે વિકલ્પ-2 નવા કરમાળખા મુજબ આવકવેરાના દરો:

➤ ઉંમરના કોઈ પણ બાધ વગર બધા જ કરદાતા માટે

₹.250000 સુધી	શૂન્ય
₹.250001 થી 500000 સુધી	5%
₹.500001 થી 750000 સુધી	10%
₹.750001 થી 1000000 સુધી	15%
₹.1000001 થી 1250000 સુધી	20%
₹.12500001 થી 1500000 સુધી	25%
₹.1500000 થી ઉપર	30%

નોંધ- ઉપરનો વિકલ્પ નં-2 સ્વિકારનારના કરદાતાને કોઈ પણ પ્રકારની કપાત કે કરમુક્તિનો લાભ મળશે નહિ તથા નુકસાન માંડીવાળવા કે આગળ ખેંચી જવા સંબંધિત કોઈ પણ જોગવાઈનો લાભ મળશે નહિં.

➤ **સરચાર્જ:** ઉપરના દરે ગણેલ કુલ આવકવેરાની રકમ પર નીચેના દરે સરચાર્જ વસુલ કરવામાં આવે છે.

આવક મર્યાદા	ચૂકવવાપાત્ર કરની રકમ પર સરચાર્જનો દર
જો કરપાત્ર આવક 50 લાખથી વધુ અને 1 કરોડ સુધીની હોય તો	10%
જો કરપાત્ર આવક 1 કરોડથી વધુ અને 2 કરોડ સુધીની હોય તો	15%
જો કરપાત્ર આવક 2 કરોડથી વધુ અને 5 કરોડ સુધીની હોય તો	25%
જો કરપાત્ર આવક 5 કરોડથી વધુ હોય તો	37%

➤ **ઓરોગ્ય અને શિક્ષણ ઉપકર-** ઉપરાંત ઉપર મુજબ ગણેલા કર અને સરચાર્જ સહિતની કુલ ચૂકવવાપાત્ર કરની રકમ પર 4% લેખે ઓરોગ્ય અને શિક્ષણ ઉપકર વસુલ કરવામાં આવે છે.

➤ **નોંધ-** વ્યક્તિગત કરદાતાની કુલ આવક 500000 કે તેથી ઓછી હોય તો કલમ 87 A મુજબ કુલ કરના 100% અથવા ₹.12500 માંથી જે ઓછું હોય તે રીબેટ તરીકે બાદ મળે છે.

[8] કર ગણવાની રીતો

- 1) **સ્ટેપ પદ્ધતિ**- કર ગણવાની આ પદ્ધતિમાં વ્યક્તિની આવક જે સ્ટેપમાં આવતી હોત તે દરે પૂરે પૂરી આવક પર કર વસૂલ કરવામાં આવે છે.જો કે આ પદ્ધતિ અતાર્કિક હોવાથી તેનો ઉપયોગ આધુનિક સમયમાં થતો જોવા મળતો નથી.

દા.ત, એક વ્યક્તિની આવક ₹.250000 હોય તો સ્ટેપ પદ્ધતિ મુજબ ઉપરના દર પ્રમાણે શૂન્ય ટેક્ષ થાય. હવે જો આ વ્યક્તિની આવક ₹.251000 થાય તો સ્ટેપ પદ્ધતિ મુજબ પૂરેપૂરી આવક પર 5% લેખે ₹.12550 ટેક્ષથાય. આમ આવક ₹.1000 વધવાથી ટેક્ષની જવાબદારી ₹.12550નો વધારો થાય છે.તેથી આ પદ્ધતિ અતાર્કિક અને અન્યાયી છે.

- 2) **સ્લેબ પદ્ધતિ**- કર ગણવાની આ પદ્ધતિમાં વ્યક્તિની જેટલી આવક જે સ્લેબમાં આવતી હોત તે સ્લેબની આવક પર તે સ્લેબના દરે અલગ-અલગ દરે કર ગણવામાં આવે છે.આ પદ્ધતિ તાર્કિક હોવાથી તેનો ઉપયોગ આધુનિક સમયમાં વ્યાપક થતો જોવા મળે છે.

દા.ત, એક વ્યક્તિની કરપાત્ર આવક ₹.251000 હોય તો સ્લેબ પદ્ધતિ મુજબ ઉપરના દર પ્રમાણે ટેક્ષ નીચે મુજબ થાય.

250000 સુધી શૂન્ય = 0

1000 પર 5% = 50

માટે કુલ ટેક્ષ ₹.50 થાય.આમ આ પદ્ધતિ વધુ ન્યાયીક છે.

દાખલા-

(1) 58 વર્ષીય શ્રી કનૈયાલાલ પટેલની નાણાકી વર્ષ-2022-23ની કુલ આવક ₹.350000 છે.આકારણી વર્ષ-2023-24 માટે કરની ગણતરી કરો-

આવકનો સ્તેબ	દર	કરની ગણતરી
₹.250000 સુધી	શૂન્ય	= 250000 → શૂન્ય
₹.250001 થી 500000 સુધી	5%	= 100000 × 5% → 5000
		કુલ → 5000
87 A મુજબ રીબેટ		બાદ- - 5000
		ચુકવવા પાત્ર કર = શૂન્ય

(2) 68 વર્ષીય શ્રી રમેશ પટેલની નાણાકી વર્ષ-2022-23ની કુલ આવક ₹.6500000 છે.આકારણી વર્ષ-2023-24 માટે કરની ગણતરી કરો-

આવકનો સ્તેબ	દર	કરની ગણતરી
₹.300000 સુધી	શૂન્ય	= 300000 → શૂન્ય
₹.300001 થી 500000 સુધી	5%	= 200000 × 5% → 10000
₹.500001 થી 1000000 સુધી	20%	= 500000 × 20% → 100000
₹.1000000 થી વધુ આવક પર	30%	= 5500000 × 30% → 1650000
		કુલ → 1760000
		+ સર ચાર્જ 10% → 176000
		સર ચાર્જ સહિત કુલ → 1936000
		+ શિક્ષણ ઉપકર 4% → + 77440
		ચુકવવા પાત્ર કર = 2013440

(3) 88 વર્ષીય શ્રી રમણ પટેલની નાણાકી વર્ષ-2022-23ની કુલ આવક ₹.12000000 છે.આકારણી વર્ષ-2023-24 માટે કરની ગણતરી કરો-

આવનો સ્તેબ	દર	કરની ગણતરી
₹.500000 સુધી	શૂન્ય	= 500000 → શૂન્ય
₹.500001 થી 1000000 સુધી	20%	= 500000 × 20% → 100000
₹.1000000 થી વધુ આવક પર	30%	= 11000000 × 30% → 3300000
		કુલ → 3400000
		+ સર ચાર્જ 15% → 510000
		સર ચાર્જ સહિત કુલ → 3910000
		+ શિક્ષણ ઉપકર 4% → + 156400
		ચુકવવા પાત્ર કર = 4066400

PRF.DHARMENDRA A.PATEL : NP PATEL COMMERCE COLLEGE, NADODA

(4) 19 વર્ષીય આયુષી પટેલની નાણાકી વર્ષ-2022-23ની કુલ આવક રૂ.1200000 છે.આકારણી વર્ષ-2023-24 માટે જના અને નવા દર મુજબ કરની ગણતરી કરો-
વિકલિપ-1 જના કરમાળખા મુજબ-

આવનો સ્તેબ	દર	કરની ગણતરી
રૂ.250000 સુધી	શૂન્ય	= 250000 → શૂન્ય
250001 થી રૂ.500000 સુધી	5%	= 250000 × 5% → 12500
રૂ.500001 થી 1000000 સુધી	20%	= 500000 × 20% → 100000
રૂ.1000000 થી વધુ આવક પર	30%	= 200000 × 30% → 60000
		કુલ → 172500
		+ સર ચાર્જ → શૂન્ય
		સર ચાર્જ સહિત કુલ → 172500
		+ શિક્ષણ ઉપકર 4% → + 6900
		ચુકવવા પાત્ર કર = 179400

PRF.DHARMENDRA A.PATEL : NP PATEL COMMERCE COLLEGE, NARODA

ઉપરના દાખલાની નવા કરમાળખા મુજબ ગણતરી (વિકલ્પ-2)ના દર મુજબ

આવનો સ્તેબ	દર	કરની ગણતરી
₹.250000 સુધી	શૂન્ય	= 250000 → શૂન્ય
250001 થી ₹.500000 સુધી	5%	= 250000 × 5% → 12500
₹.500001 થી 750000 સુધી	10%	= 250000 × 10% → 25000
₹.750000 થી 1000000 સુધી	15%	= 250000 × 15% → 37500
1000000 થી 1250000	20	= 200000 × 20% → 40000
		કુલ → 115000
		+ સર ચાર્જ → શૂન્ય
		સર ચાર્જ સહિત કુલ → 115000
		+ શિક્ષણ ઉપકર 4% → + 4600
		ચુકવવા પાત્ર કર = 119600